

Î N C H E I E R E

Ședința publică din data de 16 octombrie 2024

Curtea constituită din:

PREȘEDINTE: _____

JUDECĂTOR: _____

GREFIER: _____

Pe rol se soluționează apelul declarat de către apelantul-reclamant _____ împotriva Sentinței civile nr. ____/____/____ pronunțate de către Tribunalul ____ în dosarul nr. ____/____/____, în contradictoriu cu intimații-pârâți _____, având ca obiect pretenții.

La apelul nominal făcut în ședință publică, se prezintă apelantul-reclamant personal și asistat de avocat _____, lipsă fiind intimații-pârâți.

Procedura de citare este legal îndeplinită.

S-a făcut referatul cauzei de către grefierul de ședință, după care,

Având în vedere prevederile art. 1 și 2 din OUG nr. 62/2024 și modalitatea de interpretare în vădit dezacord, manifestată de părțile litigante, a dispozițiilor legale ce reglementează prescripția dreptului material la acțiune referitor la drepturile pretinse, Curtea pune în discuție necesitatea sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție în aplicarea dispozițiilor obligatorii ale OUG nr. 62/2024, pentru dezlegarea următoarei chestiuni de drept:

„Dacă, în contextul în care drepturile pretinse au fost prevăzute de un act normativ nepublicat în Monitorul Oficial al României, HG nr. 1086/2004, dispozițiile art. 3 și 7 din Decretul nr. 167/1958 privitor la prescripția extinctivă se raportează doar la un moment obiectiv, reprezentat de data nașterii dreptului de creanță, sau au în componența lor și un element subiectiv, care presupune determinarea momentului la care titularul dreptului la acțiune a cunoscut sau ar fi trebuit să cunoască nașterea dreptului reclamat, similar cu reglementarea art. 2523 din Codul civil?”

Reprezentantul apelantului-reclamant apreciază că nu se impune sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, având în vedere practica judiciară existentă în prezent, precum și faptul că instanța supremă a statuat asupra problemei de drept în litigiu prin Decizia nr. 10/2022 pronunțată de Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii, pe care o depune la dosar.

Deliberând, instanța constată că în prezenta cauză sunt îndeplinite condițiile de admisibilitate instituite de OUG nr. 62/2024 în vederea sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție, pentru motivele ce vor fi expuse în cuprinsul încheierii de ședință, urmând a dispune, așadar, sesizarea Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept al Înaltei Curți de Casație și Justiție.

CURTEA,

Asupra necesității sesizării Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept al Înaltei Curți de Casație și Justiție, reține următoarele:

I. Expunerea succintă a litigiului și a faptelor pertinente:

Prin cererea de chemare în judecată înregistrată la Tribunalul _____ la data de _____, reclamantul _____ a solicitat obligarea pârâților _____ și _____ la plata diurnei în valută în cuantum de 40 \$/zi, prevăzute de art. 1 alin. 1 lit. b) din HG 1086/2004 privind stabilirea sporurilor specifice, a drepturilor de diurnă, cazare și hrană cuvenite personalului participant la misiuni în afara teritoriului statului român (act nepublicat în Monitorul Oficial), sume datorate și neachitate pentru perioada 05.12.2004 - 07.12.2005, pentru misiunea ONU de menținere a păcii din Liberia, obligarea pârâților la plata costurilor pentru facilitarea legăturii cu familia și recreere, 1 \$/zi, pentru participarea la misiunea menționată în perioada 05.12.2004 - 07.12.2005 și obligarea părților la plata dobânzilor legale de la data scadenței sumelor solicitate până la data plății efective a acestora, actualizate cu indicele de inflație.

Prin sentința civilă nr. ____/____ pronunțată în dosarul nr. ____/____/____, Tribunalul ____ a admis excepția lipsei calității procesuale pasive a pârâtei _____ și a respins acțiunea față de această pârâtă ca fiind formulată împotriva unei persoane fără calitate procesuală pasivă.

A admis excepția prescripției dreptului material la acțiune și a respins acțiunea formulată de reclamant în contradictoriu cu pârâtul _____, având ca obiect litigiul privind funcționarii publici.

Prin Decizia civilă nr. ____/____ pronunțată de Curtea de Apel ____ în dosarul nr. ____/____/____ s-a admis recursul formulat de reclamant _____ împotriva Sentinței civile nr. ____/____ pronunțate în dosarul nr. ____/____/____ de către Tribunalul ____ în contradictoriu cu intimații-pârâți _____.

S-a casat sentința civilă recurată și Încheierea de ședință din data de 30.01.2023 și, în rejudicare: s-a admis excepția necompetenței materiale a completului specializat în cauze de contencios administrativ și s-a trimis cauza spre competență soluționare unuia dintre completele specializate în cauze privind litigii de muncă și asigurări sociale din cadrul Secției a-III-a de contencios administrativ și fiscal, litigii de muncă și asigurări sociale.

Cauza a fost înregistrată din nou pe rolul Tribunalului _____ la data de _____, sub nr. de dosar ____/____/____.

Prin Sentința civilă nr. ____/____ pronunțată în dosarul nr. ____/____/____, Tribunalul ____ a admis excepția lipsei calității procesuale pasive a pârâtei _____ și a respins acțiunea față de această pârâtă, ca fiind formulată împotriva unei persoane fără calitate procesuală pasivă.

A admis excepția prescripției dreptului material la acțiune și a respins acțiunea formulată de reclamantul _____ în contradictoriu cu pârâtul _____, având ca obiect pretenții.

Pentru a pronunța această hotărâre, prima instanță a reținut că, în calitate de militar activ - ofițer, reclamantul a participat în perioada 05.12.2004 – 07.12.2005 la Misiunea de menținere a păcii sub egida ONU în Liberia.

Analizând cu prioritate excepția lipsei calității procesuale pasive a pârâtei _____ tribunalul a reținut că, prin Ordinul ministrului apărării naționale nr. M.P. 1323/30.11.2004, probat în cauză prin extrasul din ordinul pe zi pe unitate al

Comandantului Batalionului 191 Infanterie „Colonel Radu Golescu” nr. 18 din 26.01.200, în temeiul art. 77 din Legea nr. 80/1995 privind statutul cadrelor militare, reclamantul a fost detașat la Grupul de observatori militari, structură în organismele militare internaționale, subordonată nemijlocit Statului Major General. Prin dispozițiile art. 77 din acest statut nu sunt instituite norme derogatorii în ce privește plata drepturilor salariale pe durata detașării, astfel că instanța a făcut aplicarea normelor de drept comun prevăzute de Codul muncii, în conformitate cu art. 47 alin. 1 din acest cod, drepturile cuvenite salariatului detașat fiind acordate de angajatorul la care s-a dispus detașarea.

În aceste condiții, potrivit art. 36 Cod procedură civilă, instanța a admis excepția lipsei calității procesuale pasive a pârâtei _____.

Referitor la excepția prescripției invocată de ambii pârâți, s-a reținut în primul rând că, potrivit art. 6 alin. 4 Cod civil, prescripțiile începute și neîmplinite la data intrării în vigoare a legii noi sunt în întregime supuse dispozițiilor legale care le-au instituit.

Totodată, au fost avute în vedere cele statuate prin Decizia nr. 1/ 2014, pronunțată în recurs în interesul legii de Înalta Curte de Casație și Justiție cu privire la interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 5, art. 201 și art. 223 din Legea nr. 71/2011 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 287/2009 privind Codul civil și ale art. 6 alin. 4, art. 2.512 și art. 2.513 din Legea nr. 287/2009 privind Codul civil, respectiv că prescripțiile extinctive începute anterior datei de 1 octombrie 2011, împlinite ori neîmplinite la aceeași dată, rămân supuse dispozițiilor art. 18 din Decretul nr. 167/1958 privitor la prescripția extintivă, republicat, astfel încât atât instanțele de judecată, din oficiu, cât și părțile interesate pot invoca excepția prescripției extinctive, indiferent de stadiul procesual, chiar în litigii începute după 1 octombrie 2011.

Făcând aplicarea textelor legale ante-menționate, tribunalul a constatat că, în speță, prescripția a început și s-a împlinit în perioada în care era în vigoare Decretul nr. 167/1958 privitor la prescripția extintivă, fiind supusă în întregime dispozițiilor acestuia. Potrivit art. 3 coroborat cu art. 7 din decret, termenul de prescripție este de 3 ani și el curge de la data la care se naște dreptul material la acțiune, dată care coincide cu data la care s-a încheiat fiecare dintre misiuni.

S-a reținut că obiectul cererii de chemare în judecată constă în obligarea pârâților la plata unor sume de bani pentru participarea la 1 misiune internațională de menținere a păcii sub egida ONU care a avut loc 05.12.2004 - 07.12.2005 în Liberia, termenul de prescripție pentru drepturile și facilitățile solicitate pentru această perioadă fiind împlinit la data de 08.12.2008.

Reclamantul a invocat, drept cauză a promovării acțiunii în afara termenului de prescripție, împrejurarea că Hotărârea de Guvern nr. 1086/2004, care stă la baza pretențiilor sale, nu a fost publicată în Monitorul Oficial, fiind declarată „act nepublic” și nici nu i-a fost niciodată comunicată pe cale administrativă.

Instanța a constatat că drepturile solicitate de reclamant au fost stabilite prin Legea nr. 42/2004 privind participarea forțelor armate la misiuni în afara teritoriului statului român, conform art. 27 din acest act normativ, actul nepublic la care se face referire fiind dat numai în executarea și punerea în aplicare a legii, după cum se menționează la art. 26.

Orice echivoc cu privire la drepturile cuvenite pentru participarea la misiunile internaționale a fost înlăturat odată cu intrarea în vigoare a Legii nr. 121/2011 privind participarea forțelor armate la misiuni și operații în afara teritoriului statului român, prin art. 26 și 27 din acest act normativ prevăzându-se că „Drepturile de diurnă, cazare, hrană, facilitarea legăturii cu familia, recreere și transport ale personalului militar și civil

participant la misiunile și operațiile prevăzute la art. 2 alin. (1), precum și ale celui care execută misiuni în zona de operații, în sprijinul forțelor armate dislocate, în conformitate cu specificul fiecărui tip de misiune sau operație, se stabilesc prin hotărâre a Guvernului.

Dispozițiile prezentei legi se aplică tuturor instituțiilor publice de apărare, ordine publică și siguranță națională. Competențele ministrului apărării naționale, stabilite prin prezenta lege, sunt îndeplinite, după caz, de conducătorii instituțiilor respective”.

Totodată, în acord cu pârâții, prima instanță a apreciat că, cel mai târziu la data de 27 iulie 2015, la data intrării în vigoare a Hotărârii Guvernului nr. 582/2015 pentru modificarea și completarea Hotărârii Guvernului nr. 518/1995 privind unele drepturi și obligații ale personalului român trimis în străinătate pentru îndeplinirea unor misiuni cu caracter temporar, reclamantul ar fi putut cunoaște fără niciun dubiu drepturile salariale care i se cuvin și să solicite recunoașterea lor, întrucât art. 1 pct. 11 din această hotărâre face trimitere la HG nr. 1086/2004.

Hotărârea Guvernului nr. 582/2015 a fost publicată în Monitorul Oficial al României, 558/27 iulie 2015 și a intrat în vigoare la 1 septembrie 2015, cu excepția prevederilor art. 1 pct. 11, care intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Prin concluziile scrise reclamantul susține că, în prevederile HG nr. 582/2015 pentru modificarea și completarea HG nr. 518/1995, nu este redat conținutul HG nr. 1086/2004 avut în vedere în cauză, ci doar se face referirea prin art. 1 pct. 11 din HG nr. 582/2015 că după art. 9 al HG nr. 518/1995 se introduce un nou articol, art. 9¹ potrivit căruia „Polițiștii care participă la misiuni și operații în afara teritoriului statului român în comun cu forțele armate ale României sau similare celor prevăzute la art. 2 din Legea nr. 121/2011 privind participarea forțelor armate la misiuni și operații în afara teritoriului statului român, pentru forțele armate, beneficiază de diurnă și cazare cu aplicarea dispozițiilor Hotărârii Guvernului nr. 1086/2004 pentru stabilirea sporurilor specifice și a drepturilor de diurnă, cazare și hrană cuvenite personalului participant la misiuni în afara teritoriului statului român, nepublicată în Monitorul Oficial al României, cu modificările și completările ulterioare”.

Referitor la susținerile reclamantului din concluziile scrise, în sensul că, în prevederile HG nr. 582/2015 pentru modificarea și completarea HG nr. 518/1995, nu este redat conținutul HG nr. 1086/2004, tribunalul a reținut că, deși nu este redat conținutul actului la care se face trimitere, textul relevă existența lui. Rezultă astfel că, în mod neechivoc, reclamantul nu s-a aflat în imposibilitatea de a cunoaște despre existența HG nr. 1086/2004, astfel cum susține, nu a făcut niciun demers în acest sens și nu a relevat existența altor împrejurări care să se circumscrie cazurilor de întrerupere ori suspendare a termenului de prescripție.

S-a reținut că nici în cuprinsul HG nr. 46/2020 pentru stabilirea drepturilor de diurnă, cazare, hrană, facilitarea legăturii cu familia, recreere și transport ale personalului militar și civil participant la misiuni și operații în afara teritoriului statului român, prin care se abrogă Hotărârea Guvernului nr. 1086/2004 pentru stabilirea sporurilor specifice și a drepturilor de diurnă, cazare și hrană cuvenite personalului participant la misiuni în afara teritoriului statului român, cu modificările și completările ulterioare, nu este redat conținutul acestui act. Câtă vreme și prin HG nr. 46/2020 și prin HG nr. 582/2015, doar se menționează existența actului ce prezintă interes în cauză, nu există nicio rațiune pentru care momentul de la care începe să curgă termenul de prescripție să fie cel al publicării actului ulterior.

Prima instanță a concluzionat că, dacă s-ar aprecia că termenul de prescripție a dreptului la acțiune a început să curgă de la momentul la care a devenit publică existența actului normativ la care se raportează reclamantul, acest termen s-a împlinit la data de 27 iulie 2018, mult anterior promovării acțiunii.

Pentru aceste motive, în conformitate cu art. 1 și art. 7 din Decretul nr. 167/ 1958 privitor la prescripția extinctivă, instanța a admis excepția prescripției dreptului material la acțiune invocată de pârâți prin întâmpinare și a respins acțiunea formulată de reclamantul Crenicean Octavian Gheorghe, ca fiind prescrisă.

Prin recursul declarat de reclamantul _____ împotriva Sentinței civile nr. ____/____ pronunțate de către Tribunalul _____ în dosarul nr. ____/____/____, ce a fost calificat în apel de către Curtea de Apel _____ prin încheierea pronunțată în ședința publică din data de _____ în dosarul nr. ____/____/____, s-a solicitat, în principal, casarea hotărârii atacate urmare a respingerii excepției prescripției dreptului material la acțiune și trimiterea cauzei la instanța de fond pentru continuarea judecății pe fondul cauzei, iar în subsidiar, respingerea excepției prescripției dreptului material la acțiune și, rejudecând, admiterea acțiunii introductive.

În motivarea căii de atac, apelantul-reclamant a criticat soluția tribunalului sub aspectul faptului că, fiind în sfera dreptului muncii, obligația de informare, respectiv dovada comunicării conținutului BIA ce viza drepturile bănești prevăzute de HG nr. 1086/2004, era a angajatorului, a _____. La dosarul cauzei nu există însă nicio probă care să dovedească faptul că acesta ar fi acționat pentru ca personalul potențial interesat să cunoască conținutul acestui act normativ secret, situație în care, în opinia apelantului, soluția pronunțată este greșită.

Cu privire la excepția prescripției dreptului material la acțiune, apelantul s-a prevalat de dispozițiile art. 2523 din Codul civil, text ce instituie regula generală în privința începutului cursului prescripției extinctive, conform căruia prescripția începe să curgă de la data când titularul dreptului la acțiune a cunoscut sau, după împrejurări, trebuia să cunoască nașterea lui. Conform art. 286 lit. c) Codul muncii, cererile în vederea soluționării unui conflict de muncă pot fi formulate în termen de 3 ani de la data nașterii dreptului la acțiune, în situația în care obiectul conflictului individual de muncă constă în plata unor drepturi salariale neacordate sau a unor despăgubiri către salariat, precum și în cazul răspunderii patrimoniale a salariaților față de angajator.

Apelantul a susținut că nașterea dreptului material la acțiune în cauză coincide cu momentul de la care reclamantul a cunoscut sau ar fi trebuit să cunoască dispozițiile HG nr. 1086/2004, în temeiul cărora a formulat acțiunea. Având în vedere dispozițiile art. 2523 din Codul civil, se reține că legiuitorul a prevăzut că termenul de prescripție începe să curgă fie de la momentul cunoașterii de către titular a nașterii dreptului, fie de la momentul nașterii posibilității reale și concrete a acestuia de a cunoaște nașterea dreptului.

S-a arătat că în cauză este necontestat faptul că Hotărârea Guvernului nr. 1086/2004 nu a fost niciodată publicată în Monitorul Oficial al României, fiind lipsită, așadar, de exigența accesibilității și previzibilității, în sensul art. 6 din CEDO. De asemenea, pârâtul nu a adus nicio probă din care să rezulte fără echivoc faptul că reclamantului i s-a adus la cunoștință, în vreo formă, dispozițiile HG nr. 1086/2004 astfel cum a fost modificată, astfel că nu i se poate imputa acestuia lipsa de diligență în formularea cererii referitoare la drepturile bănești ce i se cuveneau, ca urmare a participării sale în misiunile internaționale.

Referitor la apărarea pârâtului conform căreia reclamantul trebuia să cunoască conținutul HG nr. 1086/2004 începând cu data 15.07.2015, când a fost publicat în Monitorul Oficial actul normativ prin care HG nr. 518/1995 a fost modificată, în cuprinsul acestuia făcându-se referire la HG nr. 1086/2004, apelantul consideră că această apărare nu poate fi reținută, având în vedere că nu a avut un acces efectiv la dispozițiile legale; simpla menționare a existenței unui act normativ nu echivalează cu luarea la cunoștință a cuprinsului acestuia.

Apelantul a învederat că în prevederile HG nr. 582/2015 pentru modificarea și completarea HG nr. 518/1995 nu este redat conținutul HG nr. 1086/2004 avut în vedere în cauză. Astfel, prin art. I pct. II din HG nr. 582/2015 se reține că după art. 9 al HG nr. 518/1995 se introduce un nou articol, art. 9¹, cu următorul cuprins: „Polițiștii care participă la misiuni și operații în afara teritoriului statului român în comun cu forțele armate ale României sau similare celor prevăzute la art. 2 din Legea nr. 121/2011 privind participarea forțelor armate la misiuni și operații în afara teritoriului statului român, pentru forțele armate, beneficiază de diurnă și cazare cu aplicarea dispozițiilor Hotărârii Guvernului nr. 1086/2004 pentru stabilirea sporurilor specifice și a drepturilor de diurnă, cazare și hrană cuvenite personalului participant la misiuni în afara teritoriului statului român, nepublicată în Monitorul Oficial al României, cu modificările și completările ulterioare”.

Dispozițiile menționate, deși fac referire la HG nr. 1086/2004, nu cuprind nici domeniul de aplicare al acesteia și nici condițiile și conținutul drepturilor reglementate. Prin urmare, nu se poate considera că de la acest moment reclamantul „ar fi trebuit” să cunoască nașterea dreptului material la acțiune. De asemenea, nu se poate reține, pe baza probelor existente, faptul că reclamantul a cunoscut dispozițiile HG nr. 1086/2004 înainte de momentul indicat chiar de acesta în cuprinsul acțiunii.

În baza art. 2532 pct. 5 din noul Cod civil: „Prescripția nu începe să curgă, iar, dacă a început să curgă, ea suspendă cât timp debitorul, în mod deliberat, ascunde creditorului existența datoriei sau exigibilitatea acesteia”.

Apelantul a susținut că pârâtul a ascuns, cu intenție, prevederile legale care confereau reclamantului drepturile bănești solicitate, considerând că este în sarcina pârâtului să facă dovada, cu mijloace de proba acceptate de lege, a momentului la care ar fi adus la cunoștința reclamantului existența, conținutul și scadența drepturilor reglementate în favoarea reclamantului de art. I alin. 1 și art. 3 din HG nr. 1086/2004, iar în cauză pârâtii nu au produs nicio probă în acest sens.

Referitor la fondul cauzei, reclamantul a învederat că a participat, în perioada 05.12.2004 - 07.12.2005, la misiunea de menținerea păcii din Liberia, în calitate de observator militar, misiune sub egida Organizației Națiunilor Unite (ONU). În perioada respectivă era angajat la _____, în calitate de ofițer M.Ap.N., fiind detașat să participe la această misiune în baza Ordinului M.Ap.N. nr. MP 1323/30.11.2004.

Pe perioada misiunii, ONU i-a plătit o alocație de subzistență pentru misiune (MSA), a cărei valoare se determină în baza cheltuielilor privind asigurarea cazării pe termen lung și hrănirii personalului în zona misiunii. Această sumă se modifică semestrial, reclamantul menționând că, în Liberia, UNMIL nu a asigurat nicio facilitate de cazare sau hrănire observatorilor miliari, aceștia desfășurându-și activitatea în echipe răspândite în toată țara, iar cazarea și hrănirea au fost în sarcina fiecărui observator militar.

A mai arătat apelantul-reclamant că între statul român și organizația internațională nu există nicio reglementare prin care ONU ar urma să se oblige să plătească drepturi

salariale acordate în temeiul unor acte normative interne, HG nr. 1086/2004 - norma aplicabilă și procedura de achitare a acestei diurne fiind stabilite exclusiv la nivelul M.Ap.N. Conform art. I alin. I din HG nr. 1086/2004 există o distincție clară între diurnă în valută și cheltuielile de hrană și cazare „...(...) care nu include cheltuielile de hrană (...)”. În acest sens, completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept al ICCJ - a lămurit drepturile de cazare și hrană - stabilind prin Decizia nr. 30/2017, că acestea au fost acoperite prin alocația de subzistență (MSA) primită pe durata misiunii.

Prin întâmpinarea formulată în apel, intimatul-pârât _____, în nume propriu și pentru _____, a solicitat respingerea apelului ca nefondat și menținerea ca temeinică și legală a sentinței atacate.

În ceea ce privește prescripția dreptului material la acțiune, intimatul-pârât a arătat că reclamantul a rămas în pasivitate și nu a înțeles să investească instanța în termenul legal de prescripție de 3 ani, care curge de la data nașterii dreptului său.

Se reiterează că acesta solicită drepturi bănești ca urmare a participării la misiunea ONU de menținere a păcii din Liberia (ONMIL), ca observator militar, începând cu data de 05.12.2004, timp de 1 an și 10 zile. Acesta a fost detașat efectiv pentru a participa la misiune în perioada 05.12.2004 - 09.12.2005, așa cum este consemnat în O.Z.U. (Ordinul de zi pe unitate) nr. 243/09.12.2005 al _____.

În această situație, este vorba de plata unor drepturi de natură salarială, fiind incidente dispozițiile art. 57 din Legea nr. 138/1999 privind salarizarea și alte drepturi ale personalului militar din instituțiile publice de apărare națională, ordine publică și siguranță națională, precum și acordarea unor drepturi salariale personalului civil din aceste instituții, cu modificările și completările ulterioare (denumită în continuare Legea nr. 138/1999), actul normativ în vigoare în perioada misiunii desfășurate, prin care s-a stabilit că drepturile neachitate personalului militar, nereclamate în termen de 3 ani de la data când trebuiau plătite, se prescriu.

Mai mult, potrivit dispozițiilor art. 171 alin. (1) din Legea nr. 53/2003 - Codul muncii, republicată, cu modificările și completările ulterioare, denumită în continuare Codul muncii, „dreptul la acțiune cu privire la drepturile salariale, precum și cu privire la daunele rezultate din neexecutarea în totalitate sau în parte a obligațiilor privind plata salariilor se prescrie în termen de 3 ani de la data la care drepturile respective erau datorate”.

Totodată, potrivit prevederilor art. 6 alin. (2) din Codul civil, „actele și faptele juridice încheiate ori, după caz, săvârșite sau produse înainte de intrarea în vigoare a legii noi nu pot genera alte efecte juridice decât cele prevăzute de legea în vigoare la data încheierii sau, după caz, a săvârșirii ori producerii lor”.

Astfel, la momentul detașării în vederea executării misiunilor, moment de la care s-a născut dreptul material la acțiune al reclamantului, legea ce reglementa prescripția extinctivă o constituia Decretul nr. 167/1958 privitor la prescripția extinctivă, în vigoare de la 21 aprilie 1958 până la 30 septembrie 2011.

Potrivit prevederilor art. 1 coroborate cu dispozițiile art. 3 și art. 7 din Decretul nr. 167/1958, dreptul la acțiune având un obiect patrimonial se stinge prin prescripție, dacă nu a fost exercitat în termenul de 3 ani de la data nașterii lui.

În opinia intimatului-pârât, din cauza pasivității reclamantului, dreptul material la acțiune s-a stins prin prescripție anterior sesizării instanței de judecată.

Se arată că, în acest context, dreptul material la acțiune a început să curgă, în mod succesiv, pentru fiecare obligație de plată, începând cu data detașării în vederea executării misiunii și s-a împlinit după un termen de 3 ani. Se observă că, anterior Codului civil,

termenul prescripției extinctive se raporta strict la un moment obiectiv, acela al nașterii efective a dreptului, fără a se putea analiza și momentul subiectiv potrivit căruia „(...) sau, după împrejurări, ar putea să cunoască nașterea lui” (a dreptului).

Excepția prescripției dreptului la acțiune reprezintă un mijloc de înlăturare a răspunderii civile prin stingerea dreptului material la acțiune, care nu a fost exercitat în termenul stabilit de legiuitor. Prin prisma acestor considerente, intimatul apreciază că refuzul plății acestor drepturi este justificat și în conformitate cu dispozițiile art. 2506 alin. (2) din Codul civil, conform cărora „după împlinirea termenului de prescripție, cel obligat poate să refuze executarea prestației”.

Intimatul a redat următoarele considerente ale Deciziei nr. 18/2021 pronunțate de Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept:

„80. În condițiile în care legea nu instituie reguli după care să se procedeze la evaluarea capacității unei persoane de a cunoaște nașterea dreptului prescriptibil și nici repere orientative pentru o asemenea evaluare, concluzia care se poate deduce este aceea că legiuitorul a lăsat judecătorului deplina putere de a aprecia, în fiecare dintre situațiile particulare ce formează obiectul unei proceduri judiciare contencioase, dacă părțile interesate demonstrează că a fost manifestată o conduită rezonabil de diligentă spre a se cunoaște existența dreptului subiectiv, în coordonate adecvate, pentru a fi exercitată o acțiune în justiție validă.

81. Or, o asemenea evaluare poate fi realizată în modalitatea specifică fiecărei proceduri judiciare contencioase și anume, analizând probatoriul pe care părțile pot să îl furnizeze - corespunzător poziției procesuale adoptate și obligației ce rezultă din art. 10 alin. (1) din Codul de procedură civilă, conform căruia „Părțile au obligația (...) să-și probeze pretențiile și apărările, să contribuie la desfășurarea fără întârziere a procesului, urmărind, tot astfel, finalizarea acestuia spre a justifica încadrarea ori neîncadrarea demersului judiciar al recurentului în termenul de prescripție.

82. Prin urmare, din conținutul regulii generale consacrate cu valoare de principiu în art. 2.523 din Codul civil, trebuie desprinsă concluzia că, pentru stabilirea momentului obiectiv care marchează începutul termenului de prescripție, se impune verificarea unor aspecte de fapt ale litigiului în care se ivește o atare problemă”.

În acest context, se arată că, în vederea informării personalului _____ cu privire la existența HG nr. 1086/2004, la nivelul instituției au fost întreprinse mai multe demersuri. Prin Buletinul informativ al armatei nr. 8/16.08.2004, Partea I - Acte normative care privesc Ministerul Apărării Naționale, pagina 6, personalul Ministerului Apărării Naționale a fost informat că s-a emis HG nr. 1086/2004 care, conform mențiunilor din ultimul paragraf, are caracter militar și nu se publică în Monitorul Oficial al României. Acest Buletin informativ al armatei a fost publicat în rețeaua internă a Ministerului Apărării Naționale „INTRAMAN”, prin intermediul aplicației dedicate de publicare a actelor normative specifice, „LEXMIL”, la care are acces personalul Ministerului Apărării Naționale, pe baza autorizației de acces la informații clasificate.

În temeiul art. 5 din HG nr. 1086/2004, care stabilește în sarcina Ministerului Apărării Naționale obligația ca în termen de 30 de zile de la publicare să redacteze metodologia de aplicare a HG nr. 1086/2004, a fost emis Ordinul ministrului apărării naționale nr. M-128/13.08.2004 pentru aprobarea Metodologiei desfășurării activității financiar-contabile determinată de participarea forțelor armate ale Ministerului Apărării Naționale în afara teritoriului statului român, cu modificările și completările ulterioare (denumită în continuare Metodologie), act normativ ce a fost publicat în rețeaua internă a Ministerului Apărării Naționale „INTRAMAN”, prin intermediul aplicației dedicate de

publicare a actelor normative specifice „LEXMIL”. De asemenea, lunar s-a făcut o prelucrare de ordine și acte normative, la care a participat întregul personal al unității, în cadrul căreia au fost prezentate actele normative nepublicate în Monitorul Oficial al României.

Intimatul a mai susținut că, anterior plecării în misiune, reclamantului i-au fost aduse la cunoștință drepturile care i se cuvin pe timpul misiunii.

Intimatul a precizat că, având în vedere intervalul de timp de referință, înscrisurile doveditoare nu mai pot fi depuse, deoarece au fost distruse, conform „I.A. - 98 Indicatorul termenelor de păstrare pentru documentele Ministerului Apărării Naționale”.

Prin urmare, deși sarcina probei revine angajatorului, conform art. 272 din Codul muncii, este evident că instituția, respectând prevederile legale incidente privind termenele de păstrare a documentelor justificative, așadar fără a putea fi reținută vreo culpă în sarcina sa, se găsește în imposibilitatea obiectivă de a furniza o probă care să indice, în mod direct și detaliat, faptul că reclamantul a fost prelucrat cu privire la conținutul HG nr. 1086/2004.

În contra susținerilor reclamantului, intimatul-pârât a subliniat că acesta a avut acces la HG nr. 1086/2004, în sensul că putea oricând să o studieze, având la dispoziție toate mijloacele necesare, dar, din lipsă de interes ori lipsa diligențelor, nu a întreprins acest demers. Chiar în situația în care reclamantul nu ar fi deținut autorizația de acces la documente clasificate, acesta nu a făcut dovada că ar fi solicitat consultarea acestui act normativ și că accesul i-ar fi fost îngăduit de instituția militară printr-o decizie a conducerii acesteia.

În opinia intimatului, simplul fapt că HG nr. 1086/2004 nu a fost publicată în Monitorul Oficial al României (datorită caracterului acesteia pur militar și a destinatarilor acestui act normativ), nu justifică atitudinea pasivă a reclamantului pe o perioadă extrem de lungă, cu atât mai mult cu cât este angajatul ministerului.

Chiar și în situația în care nu ar fi avut cunoștință de existența HG nr. 1086/2004, reclamantul trebuia să cunoască dispozițiile Legii nr. 42/2004 privind participarea forțelor armate la misiuni în afara teritoriului statului român, cu modificările și completările ulterioare, care a fost publicată în Monitorul Oficial al României. La art. 26 din Legea nr. 42/2004 se stabilește că „în termen de 90 de zile de la intrarea în vigoare a prezentei legi, Guvernul va stabili sporurile specifice, drepturile de diurnă, cazare și hrană ale personalului militar și civil participant la misiunile prevăzute la art. 2 lit. a)-d), precum și ale celui care execută controale, în conformitate cu specificul fiecărui tip de misiune” și ar fi putut depune diligențele necesare pentru a afla care a fost actul normativ emis de Guvern în aplicarea acestor prevederi.

Și în ipoteza în care nu ar fi avut posibilitatea să ia cunoștință despre existența acestui act normativ la momentul misiunii la care a participat, la data de 17 iunie 2011 a fost publicată în Monitorul Oficial Legea nr. 121/2011, care, în cuprinsul dispozițiilor art. 26 prevede că: „drepturile de diurnă, cazare, hrană, facilitarea legăturii cu familia, recreere și transport ale personalului militar și civil participant la misiunile și operațiile prevăzute la art. 2 alin. (1), precum și ale celui care execută misiuni în zona de operații, în sprijinul forțelor armate dislocate, în conformitate cu specificul fiecărui tip de misiune sau operație, se stabilesc prin hotărâre a Guvernului”, or reclamantul avea posibilitatea ca, în urma unor diligențe rezonabile, să afle care anume este hotărârea de Guvern în baza căreia sunt stabilite drepturile bănești de care beneficiază.

Mai arată intimatul că reclamantul ar fi putut avea cunoștință despre actul normativ în discuție și în 2015, când, prin dispozițiile art. 9¹ din HG nr. 518/1995

privind unele drepturi și obligații ale personalului român trimis în străinătate pentru îndeplinirea unor misiuni cu caracter temporar, astfel cum a fost introdus prin Hotărârea nr. 582/2015 pentru modificarea și completarea Hotărârii Guvernului nr. 518/1995 privind unele drepturi și obligații ale personalului român trimis în străinătate pentru îndeplinirea unor misiuni cu caracter temporar, s-a statuat că „Polițiștii care participă la misiuni și operații în afara teritoriului statului român în comun cu forțele armate ale României sau similare celor prevăzute la art. 2 din Legea nr. 121/2011 privind participarea forțelor armate la misiuni și operații în afara teritoriului statului român, pentru forțele armate, beneficiază de diurnă și cazare cu aplicarea dispozițiilor Hotărârii Guvernului nr. 1.086/2004 pentru stabilirea sporurilor specifice și a drepturilor de diurnă, cazare și hrană cuvenite personalului participant la misiuni în afara teritoriului statului român, nepublicată în Monitorul Oficial al României, cu modificările și completările ulterioare”.

Prin urmare, reclamantul ar fi putut, prin depunerea unor minime diligențe, să afle care este hotărârea Guvernului care stabilește aceste drepturi, iar ulterior să solicite studierea acesteia, demersuri pe care nu le-a realizat. Astfel că nu se poate reține critica apelantului-reclamant conform căreia ar fi aflat despre drepturile care i se cuvin, conform HG nr. 1086/2004, doar în octombrie-noiembrie 2022, câtă vreme acesta nu a depus vreo probă din care să rezulte că ar fi depus minime diligențe pentru luarea la cunoștință de actul normativ nepublicat sau că ar fi fost în vreun fel împiedicat să ia cunoștință de acesta, motiv pentru care, cum acțiunea a fost formulată la data de 08.11.2022, rezultă că aceasta este prescrisă.

Intimatul a solicitat instanței să dea eficiență în acest sens considerentelor reținute de Înalta Curte de Casație și Justiție în cuprinsul Deciziei nr. 10/2022, potrivit căreia „54. Prin urmare, începutul prescripției extinctive este reprezentat de data la care titularul dreptului la acțiune are posibilitatea materială, dar și juridică, de a face acte de întrerupere a prescripției, respectiv de a acționa în justiție, ceea ce presupune că recurentul este chemat să probeze imposibilitatea identificării actelor sau faptelor de care legea leagă nașterea dreptului la acțiune, respectiv că nici după împrejurări nu trebuia să le cunoască, în caz contrar, operând prezumția de culpă de a nu fi depus toate diligențele necesare pentru a cunoaște, în mod efectiv, nașterea dreptului său la acțiune”.

În concluzie, în mod corect instanța de judecată a admis excepția prescripției dreptului la acțiune.

Pe fondul cauzei, intimatul a arătat că reclamantul a participat la o misiune ONU de monitorizare observare din Liberia (UNMIL), în perioada 05.12.2004 - 09.12.2005, fiind nominalizat în Ordinul de zi de pe unitate cu nr. 18/26.01.2005 al U.M. 01249 Arad. Pentru misiunea la care a participat, sub mandat ONU, recurentul-reclamant a beneficiat de diurnă, cazare și hrană plătite de ONU, precum și solda lunară cuvenită în țară, plătită de statul român. Pe perioada misiunii executate, acesta a beneficiat de o sumă zilnică cu titlu de Mission subsistence allowance (MSA), suportată de organizațiile internaționale, ce constituie o contravaloare a cheltuielilor curente de subzistență, precum mesele, cazarea, transportul, alte plăți efectuate pentru serviciile prestate, suportate de personalul participant la misiune, în legătură cu executarea acesteia, precum și uzura echipamentului personal.

Intimatul a precizat că misiunea executată de reclamant în calitate de observator militar se încadrează în prevederile art. 2 lit. f) din Legea nr. 42/2004: „Art. 2 - Misiunile la care pot participa forțele armate în afara teritoriului statului român sunt: (...) fi individuale”. Or, în acest context, este neîntemeiată cererea reclamantului cu privire la

plata unor drepturi bănești stabilite de HG nr. 1.086/2004, întrucât actul normativ stabilește, fără putință de tăgadă, că drepturile bănești se acordă doar personalului militar și civil participant la misiunile prevăzute la art. 2 lit. a) - d) din Legea nr. 42/2004.

II. Punctul de vedere al părților cu privire la dezlegarea problemei de drept:

a fost expus în rezumarea apelului și a întâmpinării la apel inserate supra.

III. Analiza admisibilității sesizării:

Potrivit dispozițiilor art. 1 din OUG nr. 62/2024 privind unele măsuri pentru soluționarea proceselor privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice, precum și a proceselor privind prestații de asigurări sociale, publicată în Monitorul Oficial, Partea I nr. 559/14 iunie 2024:

(1) Prezenta ordonanță de urgență se aplică în procesele privind stabilirea și/sau plata drepturilor salariale sau de natură salarială ale personalului plătit din fonduri publice, inclusiv cele privind obligarea la emiterea actelor administrative sau privind anularea actelor administrative emise pentru acest personal sau/și cele privind raporturile de muncă și de serviciu ale acestui personal.

(2) Prezenta ordonanță de urgență se aplică și în procesele privind stabilirea și/sau plata drepturilor la pensie, inclusiv cele rezultate din actualizarea/recalcularea/revizuirea drepturilor la pensie sau/și cele privind alte prestații de asigurări sociale ale personalului prevăzut la alin. (1).

(3) Prezenta ordonanță de urgență se aplică indiferent de natura și obiectul proceselor prevăzute la alin. (1) și (2), de calitatea părților ori de instanța competentă să le soluționeze.

Potrivit dispozițiile art. 2 alin. 1 din OUG nr. 62/2024, dacă în cursul judecății proceselor prevăzute la art. 1 completul de judecată investit cu soluționarea cauzei în primă instanță sau în calea de atac, verificând și constatând că asupra unei chestiuni de drept, de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei respective, Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat și aceasta nici nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, va solicita Înaltei Curți de Casație și Justiție să pronunțe o hotărâre prin care să se dea rezolvare de principiu chestiunii de drept cu care a fost sesizată.

Analizând îndeplinirea cumulativă în cauză a acestor condiții, Curtea constată că obiectul investirii instanței este reprezentat de solicitarea reclamantului _____ de obligare a părților _____ la plata diurnei în valută în cuantum de 40 \$/zi, prevăzute de art. 1 alin. 1 lit. b) din HG nr. 1086/2004 privind stabilirea sporurilor specifice, a drepturilor de diurnă, cazare și hrană cuvenite personalului participant la misiuni în afara teritoriului statului român și la plata costurilor pentru facilitarea legăturii cu familia și recreere, de 1 \$/zi, prevăzute de art. 3 din HG nr. 1086/2004, pentru participarea la misiunea ONU de menținere a păcii din Liberia în perioada 05.12.2004 - 07.12.2005, precum și la plata dobânzilor legale aferente sumelor bănești pretinse, de la data scadenței până la data plății efective a acestora, actualizate cu indicele de inflație.

Se constată că atât diurna în valută prevăzută de art. 1 alin. 1 lit. b) din HG nr. 1086/2004, cât și costurile pentru facilitarea legăturii cu familia și recreere prevăzute de art. 3 din HG nr. 1086/2004 reprezintă drepturi de natură salarială, prevăzut de legiuitor a fi acordat personalului participant la misiuni în afara statului român.

În acest sens, instanța are în vedere dispozițiile art. 55 alin. 1 și alin. 2 lit. c) și i) din Legea nr. 571/2003 privind Codul fiscal, aplicabile în perioada de referință (05.12.2004 - 07.12.2005), conform cărora: „(1) Sunt considerate venituri din salarii toate veniturile în bani și/sau în natură obținute de o persoană fizică ce desfășoară o activitate

în baza unui contract individual de muncă sau a unui statut special prevăzut de lege, indiferent de perioada la care se referă, de denumirea veniturilor ori de forma sub care ele se acordă, inclusiv indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă.

(2) Regulile de impunere proprii veniturilor din salarii se aplică și următoarelor tipuri de venituri, considerate asimilate salariilor:

c) drepturile de soldă lunară, indemnizațiile, primele, premiile, sporurile și alte drepturi ale personalului militar, acordate potrivit legii;

i) indemnizația și orice alte sume de aceeași natură, primite de salariați pe perioada delegării și detașării în altă localitate, în țară și în străinătate, în interesul serviciului, pentru partea care depășește limita a de 2,5 ori nivelul legal stabilit prin hotărâre a Guvernului pentru personalul din instituțiile publice. Aceste prevederi se aplică și în cazul salariaților reprezentanțelor din România ale persoanelor juridice străine; ”

Calificarea drepturilor prevăzute de HG nr. 1086/2004 ca fiind drepturi de natură salarială subzistă și sub imperiul actualei reglementări în materie fiscală, relevant în acest sens fiind art. 76 alin. (2) lit. k) din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare, care prevede: „(2) Regulile de impunere proprii veniturilor din salarii se aplică și următoarelor tipuri de venituri, considerate asimilate salariilor:

k) indemnizațiile și orice alte sume de aceeași natură, altele decât cele acordate pentru acoperirea cheltuielilor de transport și cazare, primite de salariați, potrivit legii, pe perioada delegării/detașării, după caz, în altă localitate, în țară și în străinătate, în interesul serviciului, pentru partea care depășește plafonul neimpozabil (...).”

Prin urmare, prezentul litigiu face parte din categoria proceselor la care fac referire dispozițiile art. 1 alin. 1 din OUG nr. 62/2024 - stabilirea și/sau plata drepturilor salariale sau de natură salarială ale personalului plătit din fonduri publice.

Soluționarea litigiului depinde de lămurirea modului de interpretare și aplicare a dispozițiilor art. 3 și 7 din Decretul nr. 167/1958 privitor la prescripția extinctivă, având în vedere că în apelul reclamantului s-a criticat soluția primei instanțe de admitere a excepției prescripției dreptului material la acțiune.

În privința legislației aplicabile în cauză, Curtea constată incidența dispozițiilor Decretului nr. 167/1958 privitor la prescripția extinctivă, raportat la perioada de timp pentru care se solicită plata drepturilor pretinse, 05.12.2004 - 07.12.2005. Instanța are în vedere dispozițiile art. 6 alin. 4 din Codul civil și art. 201 din Legea nr. 71/2011 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 287/2009 privind Codul civil, astfel cum au fost interpretate prin Decizia Înaltei Curți de Casație și Justiție nr. 1/2014 dată în recurs în interesul legii, prin care s-a stabilit că, în interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 5, art. 201 și art. 223 din Legea nr. 71/2011 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 287/2009 privind Codul civil și ale art. 6 alin. (4), art. 2.512 și art. 2.513 din Legea nr. 287/2009 privind Codul civil, prescripțiile extinctive începute anterior datei de 1 octombrie 2011, împlinite ori neîmplinite la aceeași dată, rămân supuse dispozițiilor art. 18 din Decretul nr. 167/1958 privitor la prescripția extinctivă, republicat, astfel încât atât instanțele de judecată, din oficiu, cât și părțile interesate pot invoca excepția prescripției extinctive, indiferent de stadiul procesual, chiar în litigii începute după 1 octombrie 2011.

În cuprinsul Deciziei nr. 1/2014 s-a reținut opțiunea clară a legiuitorului care, din nevoia de securitate și stabilitate juridică, a înțeles să dea întâietate aplicării legii civile vechi în privința prescripțiilor începute, dar neîmplinite (și, a fortiori, a celor împlinite) la 1 octombrie 2011, în ideea respectării intereselor și așteptărilor legitime ale particularilor, garantate, printre altele, și prin acțiunea principiului supraviețuirii legii vechi.

Data fiind incidența în cauza dedusă judecării a dispozițiilor Decretului nr. 167/1958 privitor la prescripția extinctivă, se pune problema dacă, în contextul în care drepturile pretinse au fost prevăzute de un act normativ nepublicat în Monitorul Oficial al României, HG nr. 1086/2004, dispozițiile art. 3 și 7 din Decret se raportează doar la un moment obiectiv, reprezentat de data nașterii dreptului de creanță, sau au în componența lor și un element subiectiv, care presupune determinarea momentului la care titularul dreptului la acțiune a cunoscut sau ar fi trebuit să cunoască nașterea dreptului reclamat, similar cu reglementarea art. 2523 din Codul civil.

Chestiunea de drept enunțată nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, conform evidențelor Înaltei Curți de Casație și Justiție, astfel cum rezultă din datele publice afișate pe portalul Înaltei Curți de Casație și Justiție, iar asupra aspectelor ce fac obiectul prezentei sesizări instanța supremă nu a statuat, astfel cum rezultă din jurisprudența sa.

În opinia instanței de apel, nu se poate considera că problema de drept identificată în cauza pendinte ar fi fost tranșată prin cele două decizii obligatorii pronunțate în această materie ca urmare a activării mecanismelor înscrise în Codul de procedură civilă privind asigurarea unei practici judiciare unitare, respectiv Decizia nr. 18/2021 a Înaltei Curți de Casație și Justiție – Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept și Decizia nr. 10/2022 a Înaltei Curți de Casație și Justiție – Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii.

În acest sens, Curtea are în vedere că ambele sesizări ce au ocazionat emiterea deciziilor antemenționate au fost respinse ca inadmisibile pe motiv că problema litigioasă ce face obiectul sesizării reprezintă o chestiune de fapt, reținându-se în esență că, în sistemul actualului Cod civil, momentul începutului prescripției extinctive, în lipsa unei reguli speciale, trebuie determinat de instanța de judecată numai pe baza unui probatoriu complex, deoarece trebuie stabilită nu numai data nașterii dreptului la acțiune, ci și dacă titularul lui avea cunoștință ori trebuia să cunoască acest fapt (par. 92 al Deciziei nr. 18/2021). S-a arătat, totodată, că soluționarea chestiunii litigioase circumscrise determinării momentului de început al prescripției presupune verificarea unor aspecte de fapt ale litigiului, pe baza analizei probatoriului, apreciere realizată în funcție de particularitățile fiecărui litigiu - soluțiile diferite fiind influențate exclusiv de aprecierea probatoriului, iar nu de o interpretare diferită a dispozițiilor art. 2.523 din Codul civil (par. 56-57 ale Deciziei nr. 10/2022).

Se constată că ambele decizii ale Înaltei Curți de Casație și Justiție au vizat interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 2.523 din Codul civil, potrivit cărora prescripția începe să curgă de la data când titularul dreptului la acțiune a cunoscut sau, după împrejurări, trebuia să cunoască nașterea lui. Or, în prezenta cauză sunt aplicabile dispozițiile art. 7 din Decretul nr. 167/1958, care prevăd că prescripția începe să curgă de la data când se naște dreptul la acțiune. Data fiind diferența de reglementare a momentului de început al curgerii termenului de prescripție extinctivă în Decretul nr. 167/1958, respectiv în Codul civil, Curtea apreciază necesară dezlegarea chestiunii de drept ce face obiectul prezentei sesizări.

În fine, se impune precizarea că, spre deosebire de art. 519 alin. 1 Cod proc. civ., prevederile art. 2 alin. 1 din OUG nr. 62/2024 nu mai stabilesc și condiția noutății, iar caracterul imperativ al normelor în discuție exclude orice eventuale aprecieri ale instanței de trimitere cu privire la dificultatea chestiunii de drept, astfel că nu se impune analiza îndeplinirii condițiilor referitoare la aceste aspecte.

În concluzie, Curtea apreciază că sunt îndeplinite condițiile de admisibilitate prevăzute de dispozițiile OUG nr. 62/2024.

IV. Norme de drept a căror interpretare se solicită și dispoziții relevante în speță:

Dispozițiile art. 3 și 7 din Decretul nr. 167/1958 privitor la prescripția extinctivă, republicat

ART. 3

Termenul prescripției este de 3 ani, iar în raporturile dintre organizațiile socialiste, de 18 luni.

Prin derogare de la dispozițiile alineatului precedent, în raporturile ce izvorăsc din asigurare, termenul de prescripție este de 2 ani, în afara acelor raporturi ce izvorăsc din asigurările de persoane în care obligațiile devin exigibile prin ajungerea la termen sau prin amortizare; cu privire la primele de asigurare datorate în temeiul asigurărilor prin efectul legii, sînt aplicabile dispozițiile art. 22.

ART. 7

Prescripția începe să curgă de la data cînd se naște dreptul la acțiune sau dreptul de a cere executarea silită.

În obligațiile care urmează să se execute la cererea creditorului precum și în acelea al căror termen de executare nu este stabilit, prescripția începe să curgă de la data nașterii raportului de drept.

Dacă dreptul este sub condiție suspensivă sau cu termen suspensiv, prescripția începe să curgă de la data cînd s-a împlinit condiția sau a expirat termenul.

Dispozițiile art. 6 alin. 4 din Legea nr. 287/2009 privind Codul civil, republicată

ART. 6 Aplicarea în timp a legii civile

4) Prescripțiile, decăderile și uzucapiunile începute și neîmplinite la data intrării în vigoare a legii noi sunt în întregime supuse dispozițiilor legale care le-au instituit.

Dispozițiile art. 201 din Legea nr. 71/2011 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 287/2009 privind Codul civil.

ART. 201 Prescripțiile începute și neîmplinite la data intrării în vigoare a Codului civil sunt și rămân supuse dispozițiilor legale care le-au instituit.

V. Punctul de vedere al completului de judecată asupra chestiunii de drept sesizate :

Într-adevăr, Codul muncii, în conținutul normelor cu titlu special cuprinse în art. 268 alin. 1 lit. c), nu stabilește momentul la care se naște dreptul la acțiune pentru plata drepturilor salariale neacordate, astfel că s-a pus problema lămuriri acestui aspect prin corelarea dispozițiilor speciale în materia jurisdicției muncii, cu dreptul comun, respectiv cu normele art. 2.523 din Codul civil, potrivit cărora prescripția începe să curgă de la data cînd titularul dreptului la acțiune a cunoscut sau, după împrejurări, trebuia să cunoască nașterea lui.

Așa cum rezultă din cele deja expuse, particularitatea speței pendinte este legată de perioada în care reclamantul pretinde că a efectuat misiunea care, în opinia sa, l-ar îndreptății să obțină drepturile salariale reclamate, 05.12.2004 – 07.12.2005, cînd, în materia prescripției extinctive, dreptul comun era reprezentat de prevederile Decretului nr. 167/1958, mai precis de normele art. 3 și 7 din actul normativ, redate în cele ce preced.

În privința momentului de la care începe să curgă termenul general de prescripție de trei ani, teza legală conținută în art. 7 din Decret avea în mod evident un conținut diferit față de actuala reglementare, stabilind exclusiv un moment obiectiv pentru

începutul prescripției, și anume *nașterea dreptului la acțiune*, legiuitorul instituind în același timp o prezumție legală că data la care s-a născut efectiv dreptul reclamantului de a se adresa instanței coincide cu momentul în care acesta a cunoscut sau trebuia să cunoască despre nașterea lui.

Având în vedere că pe toată perioada de activitate a Decretului nr. 167/1958 privind prescripția extinctivă nicio prevedere legală nu condiționa începutul curgerii termenului de prescripție de vreun alt moment în care creditorul, fără culpa lui, ar fi aflat sau ar fi trebuit să afle mai târziu despre nașterea dreptului său, singurul remediu pentru situațiile în care termenul de trei ani se împlinește fără culpa sa a fost, la acea vreme, instituția *repunerii în termen* la care se referea textul art. 19 din actul normativ, în concordanță cu care „instanța judecătorească sau organul arbitral poate, în cazul în care constată ca fiind temeinic justificate cauzele pentru care termenul de prescripție a fost depășit, să dispună chiar din oficiu judecarea sau rezolvarea acțiunii, ori să încuviințeze executarea silită. Cererea de repunere în termen va putea fi făcută numai în termen de o lună de la încetarea cauzelor care justifică depășirea termenului de prescripție”.

Curtea notează că opiniile doctrinare mai vechi au fost unitare în a justifica instituția repunerii în termenul de prescripție, consacrată prin art. 19 din Decretul nr. 167/1958, tocmai pe nevoia legiuitorului de a înlătura contradicția ce ar putea apărea între prezumția că nașterea dreptului este cunoscută de reclamant, pe de-o parte și realitatea, ca situație certă, dovedită, în care titularul dreptului la acțiune s-a aflat în imposibilitatea de a cunoaște nașterea lui, deși a depus toate diligențele ce-i stăteau în putere, de cealaltă parte.

Nu în ultimul rând, interpretarea art. 3 și 7 din Decretul nr. 167/1958 în sensul arătat mai sus este în concordanță cu normele art. 171 alin. 1 din Codul muncii (text care exista și în varianta inițială a Legii nr. 53/2003 în conținutul art. 166 alin. 1), care statuează că „dreptul la acțiune cu privire la drepturile salariale, precum și cu privire la daunele rezultate din neexecutarea în totalitate sau în parte a obligațiilor privind plata salariilor se prescrie în termen de 3 ani de la data la care drepturile respective erau datorate”.

În raport de aceste considerente, Curtea apreciază necesară sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție pentru a da o dezlegare de principiu următoarei chestiuni de drept:

„Dacă, în contextul în care drepturile pretinse au fost prevăzute de un act normativ nepublicat în Monitorul Oficial al României, HG nr. 1086/2004, dispozițiile art. 3 și 7 din Decretul nr. 167/1958 privitor la prescripția extinctivă se raportează doar la un moment obiectiv, reprezentat de data nașterii dreptului de creanță, sau au în componența lor și un element subiectiv, care presupune determinarea momentului la care titularul dreptului la acțiune a cunoscut sau ar fi trebuit să cunoască nașterea dreptului reclamat, similar cu reglementarea art. 2523 din Codul civil?”

În consecință, se va dispune sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile, conform art. 2 alin. 1 din OUG nr. 62/2024 și totodată se va dispune suspendarea judecării în prezenta cauză până la pronunțarea hotărârii prealabile, potrivit art. 520 alin. 2 Cod procedură civilă.

DISPUNE:

Dispune sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție – Completul pentru Dezlegarea unei chestiuni de drept.

În baza art. 519 Cod proc. civ. coroborat cu dispozițiile OUG nr. 62/2024, sesizează Înalta Curte de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea următoarei chestiuni de drept: Dacă, în contextul în care drepturile pretinse au fost prevăzute de un act normativ nepublicat în Monitorul Oficial al României, HG nr. 1086/2004, dispozițiile art. 3 și 7 din Decretul nr. 167/1958 privitor la prescripția extinctivă se raportează doar la un moment obiectiv, reprezentat de data nașterii dreptului de creanță, sau au în componența lor și un element subiectiv, care presupune determinarea momentului la care titularul dreptului la acțiune a cunoscut sau ar fi trebuit să cunoască nașterea dreptului reclamat, similar cu reglementarea art. 2523 din Codul civil?

În baza art. 520 alin. 2 Cod proc. civ., suspendă judecata apelului declarat de către apelantul-reclamant _____ împotriva Sentinței civile nr. ____/____ pronunțate de către Tribunalul _____ în dosarul nr. ____/____/____, în contradictoriu cu intimații-pârâți _____, până la pronunțarea hotărârii prealabile pentru dezlegarea chestiunii de drept.

Cu recurs pe toată perioada suspendării în ceea ce privește măsura suspendării judecătii. Cererea de recurs se va depune la Curtea de Apel _____.

Stabilește termen de verificare a măsurii suspendării la data de 16 aprilie 2025.

Pronunțată azi, 16 octombrie 2024, prin punerea soluției la dispoziția părților prin mijlocirea grefei instanței.

PREȘEDINTE,

JUDECĂTOR,

GREFIER,

Red. ____/18.10.2024
Tehnored. ____/17.10.2024